Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2024. gada 21. martā*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Direktīva 2014/26/ES – Autortiesību un blakustiesību kolektīvā pārvaldība – Kolektīvā pārvaldījuma organizācija – Neatkarīgas pārvaldījuma vienības – Piekļuve autortiesību un blakustiesību pārvaldības darbībai – Direktīva 2000/31/EK – Materiālā piemērošanas joma – 3. panta 3. punkts – Direktīva 2006/123/EK – Materiālā piemērošanas joma – 17. panta 11. punkts – LESD 56. pants

Lietā C-10/22

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Tribunale ordinario di Roma* (Romas tiesa, Itālija) iesniegusi ar 2022. gada 5. janvāra lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2022. gada 5. janvārī, tiesvedībā

Liberi editori e autori (LEA)

pret

Jamendo SA,

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs J. Regans [*E. Regan*], tiesneši M. Ilešičs [*M. Ilešič*] (referents), I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*], A. Kumins [*A. Kumin*] un D. Gracijs [*D. Gratsias*],

ģenerāladvokāts: M. Špunars [*M. Szpunar*],

sekretārs: Č. Di Bella [*C. Di Bella*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2023. gada 9. februāra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

– *Liberi editori e autori (LEA)* vārdā – *D. Malandrino*, *A. Peduto* un *G. M. Riccio*, *avvocati*,

– *Jamendo SA* vārdā – *M. Dalla Costa*, *G. Donà* un *A. Ferraro*, *avvocati*,

– Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kurai palīdz *R. Guizzi*, *avvocato dello Stato*,

* Tiesvedības valoda – itāļu.

– Austrijas valdības vārdā – *A. Posch*, *J. Schmoll*, *G. Kunnert* un *F. Parapatits*, pārstāvji,

– Eiropas Komisijas vārdā – *V. Di Bucci* un *J. Samnadda*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2023. gada 25. maija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/26/ES (2014. gada 26. februāris) par autortiesību un blakustiesību kolektīvo pārvaldījumu un muzikālo darbu tiesību lietošanai tiešsaistē daudzteritoriālo licencēšanu iekšējā tirgū (OV 2014, L 84, 72. lpp.).

2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Liberi editori e autori (LEA)* (Brīvie izdevēji un autori) un *Jamendo SA* par to, ka *Jamendo SA* ir veikusi starpniecības darbību autortiesību un blakustiesību jomā Itālijas teritorijā.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 2000/31/EK

3 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/31/EK (2000. gada 8. jūnijs) par dažiem informācijas sabiedrības pakalpojumu tiesiskiem aspektiem, jo īpaši elektronisko tirdzniecību, iekšējā tirgū (Direktīva par elektronisko tirdzniecību) (OV 2000, L 178, 1. lpp.) 1. panta 1. punktā ir paredzēts:

"Šī direktīva cenšas veicināt pienācīgu iekšējā tirgus darbību, nodrošinot brīvu informācijas sabiedrības pakalpojumu apriti starp dalībvalstīm."

4 Atbilstoši šīs direktīvas 3. panta 2. punktam:

"Dalībvalstis koordinētajā jomā noteiktu iemeslu dēļ nedrīkst ierobežot brīvību piedāvāt informācijas sabiedrības pakalpojumus no citas dalībvalsts."

5 Minētās direktīvas 3. panta 3. punktā tostarp ir paredzēts, ka tās 3. panta 2. punkts neattiecas uz minētās direktīvas pielikumā minētajām jomām.

6 Saskaņā ar šo pielikumu Direktīvas 2000/31 3. panta 1. un 2. punkts "neattiecas uz: [..] autortiesībām, blakustiesībām, tiesībām, kas minētas [Padomes] Direktīvā 87/54/EEK [(1986. gada 16. decembris) par pusvadītāju izstrādājumu topogrāfiju tiesisko aizsardzību (OV 1987, L 24, 36. lpp.)] un [Eiropas Parlamenta un Padomes] Direktīvā 96/9/EK [(1996. gada 11. marts) par datubāzu tiesisko aizsardzību (OV 1996, L 77, 20. lpp.)], kā arī uz rūpnieciskā īpašuma tiesībām".

Direktīva 2006/123/EK

7 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/123/EK (2006. gada 12. decembris) par pakalpojumiem iekšējā tirgū (OV 2006, L 376, 36. lpp.) 1. panta "Temats" 1. punktā ir noteikts:

"Šajā direktīvā ir paredzēti vispārīgi noteikumi, lai atvieglinātu to, kā pakalpojumu sniedzēji īsteno brīvību veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu brīvu apriti, vienlaikus saglabājot augstu pakalpojumu kvalitātes līmeni."

8 Šīs direktīvas 3. panta "Saistība ar citiem Kopienas tiesību aktiem" 1. punktā ir paredzēts:

"Ja šīs direktīvas noteikumi ir pretrunā ar kādiem noteikumiem citā Kopienas tiesību aktā, ar kuru regulē īpašus aspektus piekļuvei kādai pakalpojumu darbībai vai tās veikšanai konkrētās nozarēs vai konkrētās profesijās, šā cita Kopienas tiesību akta noteikumi prevalē, un tos piemēro attiecīgajās nozarēs vai profesijās. [..]"

9 Minētās direktīvas 16. panta "Pakalpojumu sniegšanas brīvība" 1. punktā ir noteikts:

"Dalībvalstis ievēro pakalpojumu sniedzēju tiesības sniegt pakalpojumus dalībvalstī, kas nav valsts, kurā tie veic uzņēmējdarbību.

[..]"

10 Atbilstoši šīs pašas direktīvas 17. pantam "Papildu atkāpes no pakalpojumu sniegšanas brīvības":

"Šīs direktīvas 16. pantu nepiemēro:

[..]

11) autortiesībām [un] blakustiesībām [..]."

Direktīva 2014/26

11 Direktīvas 2014/26 2.–4., 7.–9., 15., 16., 19. un 55. apsvērumā ir noteikts:

"(2) Autortiesību un blakustiesību aizsargāta satura, tostarp grāmatu, audiovizuālo darbu un mūzikas ierakstu, un ar tiem saistītu pakalpojumu izplatīšanai ir jālicencē dažādu autortiesību un blakustiesību subjektu, piemēram, autoru, izpildītāju, producentu un izdevēju, tiesības. Ja vien dalībvalstis nenosaka citādi, parasti tiesību subjekts var izvēlēties individuālu vai kolektīvu savu tiesību pārvaldījumu saskaņā ar Savienības tiesību aktiem un Savienības un tās dalībvalstu starptautiskajām saistībām. Autortiesību un blakustiesību pārvaldījums ietver licenču piešķiršanu izmantotājiem, izmantotāju revīziju un tiesību izmantošanas uzraudzību, autortiesību un blakustiesību īstenošanu, no tiesību izmantošanas gūto ieņēmumu iekasēšanu un tiesību subjektiem pienākošos summu sadalīšanu. Mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijas sniedz tiesību subjektiem iespēju saņemt atlīdzību par izmantošanu – arī citu valstu tirgos –, kurus tie nespētu kontrolēt vai īstenot paši.

(3) Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 167. pantā noteikts, ka Eiropas Savienībai ir jārīkojas, ņemot vērā kultūru daudzveidību, un jāveicina dalībvalstu kultūru uzplaukums, respektējot to valsts un reģionālās atšķirības un vienlaikus pievēršot uzmanību kopīgajam kultūras mantojumam. Mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijām ir – un arī turpmāk būtu jānodrošina, lai tām būtu, – svarīga loma, veicinot kultūras izpausmju daudzveidību, gan dodot mazākajiem un mazāk populāriem repertuāriem iespēju iekļūt tirgū, gan nodrošinot sociālus, kultūras vai izglītības pakalpojumus to tiesību subjektu un sabiedrības interesēs.

(4) Ja mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijas veic uzņēmējdarbību Savienībā, tam vajadzētu būt iespējai izmantot Līgumos paredzētās brīvības, pārstāvot tiesību subjektus, kuri dzīvo vai veic uzņēmējdarbību citā dalībvalstī, vai piešķirot licences izmantotājiem, kuri dzīvo vai veic uzņēmējdarbību citā dalībvalstī.

[..]

(7) Lai nodrošinātu mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizāciju biedru, tiesību subjektu un trešo personu interešu aizsardzību, dalībvalstu tiesību aktiem, kas saistīti ar muzikālu darbu autortiesību pārvaldījumu un daudzteritoriālu licencēšanu par muzikālu darbu tiešsaistes tiesībām, vajadzētu būt saskaņotiem, tādējādi garantējot līdzvērtīgus drošības pasākumus visā Savienībā. Tāpēc par šīs direktīvas juridisko bāzi vajadzētu būt LESD 50. panta 1. punktam.

(8) Šīs direktīvas mērķis ir paredzēt koordinēšanu valstu noteikumiem par mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizāciju īstenotā autortiesību un blakustiesību pārvaldījuma pieejamību, par to pārvaldības kārtību un par to uzraudzības sistēmu, un tāpēc par tās juridisko bāzi vajadzētu būt arī LESD 53. panta 1. punktam. Ņemot vērā to, ka šī ir nozare piedāvā pakalpojumus visā Savienībā, par šīs direktīvas juridisko bāzi vajadzētu būt LESD 62. pantam.

(9) Šīs direktīvas mērķis ir noteikt prasības, kas piemērojamas mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijām, lai nodrošinātu augstus vadības, finansiālās pārvaldības, pārredzamības un ziņošanas standartus. Tomēr minētajam nevajadzētu liegt dalībvalstīm turpināt piemērot vai noteikt mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijām, kas veic uzņēmējdarbību to teritorijā, stingrākus standartus nekā tos, kas paredzēti šīs direktīvas II sadaļā, ja šādi stingrāki standarti ir saderīgi ar Savienības tiesību aktiem.

[..]

(15) Tiesību subjektiem vajadzētu spēt savu tiesību pārvaldījumu uzticēt neatkarīgām mantisko tiesību pārvaldījuma vienībām. Šādas neatkarīgās mantisko tiesību pārvaldījuma vienības ir komerciālas vienības, taču atšķiras no mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijām *inter alia* tādēļ, ka tās nepieder tiesību subjektiem un netiek no tiem kontrolētas. Tomēr tiktāl, ciktāl šādas neatkarīgās pārvaldījuma vienības veic tās pašas darbības, ko mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijas, tām vajadzētu būt pienākumam sniegt konkrētu informāciju tiesību subjektiem, kurus tās pārstāv, mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijām, izmantotājiem, kā arī sabiedrībai.

(16) Audiovizuālo darbu producenti, ierakstu producenti un raidorganizācijas licencē savas tiesības atsevišķos gadījumos papildus tiesībām, kuras tiem nodevuši, piemēram, izpildītāji, pamatojoties uz individuāliem līgumiem, un paši rīkojas savās interesēs. Grāmatu, mūzikas ierakstu vai laikrakstu izdevēji licencē tiesības, kuras tiem nodotas, balstoties uz individuāliem līgumiem, un rīkojas savās interesēs. Tādēļ audiovizuālo darbu producentus, ierakstu producentus un raidorganizācijas, kā arī izdevējus nevajadzētu uzskatīt par neatkarīgām mantisko tiesību pārvaldījuma vienībām. Arī autoru un izpildītāju menedžerus un aģentus, kas darbojas kā starpnieki un pārstāv tiesību subjektus viņu attiecībās ar mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijām, nevajadzētu uzskatīt par "neatkarīgām mantisko tiesību pārvaldījuma vienībām", jo viņu īstenotais tiesību pārvaldījums nav saistīts ar tarifu noteikšanu, licenču piešķiršanu vai naudas iekasēšanu no izmantotājiem.

[..]

(19) Ņemot vērā ar LESD noteiktās brīvības, autortiesību un blakustiesību kolektīvā pārvaldījuma pakalpojumu sniegšanai un saņemšanai būtu nepieciešams, lai tiesību subjekts varētu brīvi izvēlēties mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizāciju, kas pārvaldītu tā tiesības, vai minētās tiesības būtu publiskošanas vai reproducēšanas tiesības, vai tiesību kategorijas, kas saistītas ar izmantošanas veidiem, piemēram, apraidi, teātra uzvedumus vai reproducēšanu tiešsaistes izplatīšanas nolūkā, ja mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācija, kuru tiesību subjekts vēlas izvēlēties, jau pārvalda šādas tiesības vai tiesību kategorijas.

[..]

[..] tiesību subjektiem vajadzētu būt iespējai vienkārši atsaukt šādas tiesības vai tiesību kategorijas no mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijas pārvaldījuma un pārvaldīt šīs tiesības individuāli vai to visu vai daļas no tām pārvaldību uzticēt vai nodot citai mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijai vai citai vienībai neatkarīgi no mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijas vai tiesību subjekta valstspiederības, dzīvesvietas vai uzņēmējdarbības veikšanas dalībvalsts. Ja dalībvalsts saskaņā ar Savienības tiesību aktiem un Savienības un tās dalībvalstu starptautiskajām saistībām paredz obligātu tiesību kolektīvo pārvaldījumu, tiesību subjekti varētu tikai izvēlēties citas mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijas.

[..]

[..]

(55) Ņemot vērā to, ka šīs direktīvas mērķus, proti, uzlabot biedru iespējas kontrolēt savu mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizāciju darbību, nodrošināt mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizāciju pietiekamu pārredzamību un uzlabot autortiesību daudzteritoriālo licencēšanu muzikālu darbu izmantošanai tiešsaistē, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet ierosinātās darbības mēroga vai iedarbības dēļ tos var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar [LES] 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai."

12 Atbilstoši šīs direktīvas 1. pantam "Priekšmets":

"Šajā direktīvā ir noteiktas prasības, kuras vajadzīgas, lai nodrošinātu autortiesību un blakustiesību pareizu pārvaldījumu, ko veic mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijas. Tajā noteiktas arī prasības par autortiesību daudzteritoriālu licencēšanu muzikālo darbu izmantošanai tiešsaistē, ko veic mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijas."

13 Minētās direktīvas 2. pants "Darbības joma" ir formulēts šādi:

"1. I, II, IV un V sadaļu, izņemot 34. panta 2. punktu un 38. pantu, piemēro visām mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijām, kas veic uzņēmējdarbību Savienībā.

2. III sadaļu un 34. panta 2. punktu, un 38. pantu piemēro mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijām, kas veic uzņēmējdarbību Savienībā un pārvalda autortiesības attiecībā uz muzikālo darbu daudzteritoriālu izmantošanu tiešsaistē.

3. Šīs direktīvas attiecīgos noteikumus piemēro vienībām, kuras pilnībā vai daļēji atrodas mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizāciju tiešā vai netiešā īpašumā vai kontrolē, ja minētās vienības veic darbību, uz kuru attiektos šīs direktīvas noteikumi, ja to veiktu mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācija.

4. Direktīvas 16. panta 1. punktu, 18. un 20. pantu, 21. panta 1. punkta a), b), c), e), f) un g) apakšpunktu, 36. un 42. pantu piemēro visām neatkarīgām pārvaldījuma vienībām, kas veic uzņēmējdarbību Savienībā."

14 Tās pašas direktīvas 3. pantā "Definīcijas" ir paredzēts:

"Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

a) "mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācija" ir jebkura organizācija, kura ar likumu vai ar tiesību nodošanu, licenci vai jebkuru citu līgumisku vienošanos ir pilnvarota vairāk nekā viena tiesību subjekta vārdā šo tiesību subjektu kolektīvās interesēs veikt autortiesību vai blakustiesību pārvaldījumu kā tās vienīgo vai galveno darbības mērķi un kura atbilst vienam vai abiem šādiem kritērijiem:
   i) tā atrodas tās biedru īpašumā vai kontrolē;
   ii) tā ir organizēta kā bezpeļņas organizācija;

b) "neatkarīga mantisko tiesību pārvaldījuma vienība" ir jebkura organizācija, kura ar likumu vai ar tiesību nodošanu, licenci vai jebkuru citu līgumisku vienošanos ir pilnvarota vairāk nekā viena tiesību subjekta vārdā šo tiesību subjektu kolektīvās interesēs veikt autortiesību vai blakustiesību pārvaldījumu kā tās vienīgo vai galveno darbības mērķi un kura:
   i) ne daļēji, ne pilnībā neatrodas tiešā vai netiešā tiesību subjektu īpašumā vai kontrolē; un
   ii) ir organizēta peļņas gūšanai;

[..]

j) "pārstāvības nolīgums" ir jebkurš nolīgums starp mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijām, kurā viena mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācija pilnvaro otru mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizāciju pārvaldīt tiesības, ko tā pārstāv, ietverot nolīgumu, kas noslēgts saskaņā ar 29. un 30. pantu;

[..].”

15 Direktīvas 2014/26 4. pantā “Vispārīgi principi” ir paredzēts:

“Dalībvalstis nodrošina, ka mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijas darbojas to tiesību subjektu labākajās interesēs, kuru intereses tās pārstāv, un ka tās nenosaka tiem nekādas saistības, kas nav objektīvi nepieciešamas to tiesību un interešu aizsardzībai vai to tiesību efektīvam pārvaldījumam.”

16 Saskaņā ar šīs direktīvas 5. pantu “Tiesību subjektu tiesības”:

“1. Dalībvalstis nodrošina, ka tiesību subjektiem ir tādas tiesības, kā noteikts 2. līdz 8. punktā, un ka minētās tiesības ir izklāstītas mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijas statūtos vai dalības noteikumos.

2. Tiesību subjektiem ir tiesības atļaut pēc savas izvēles izraudzītajai mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijai pārvaldīt tiesības, tiesību kategorijas vai darbu veidus un blakustiesību objektus teritorijās pēc to izvēles neatkarīgi no tiesību subjekta vai mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijas valstspiederības, uzturēšanās vai uzņēmējdarbības veikšanas dalībvalsts. Ja vien mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācija nav objektīvi pamatojusi pārvaldījuma atteikumu, tai ir pienākums pārvaldīt šādas tiesības, tiesību kategorijas vai darbu veidus un blakustiesību objektus, ja to pārvaldījums ir šīs organizācijas darbības jomā.

3. Tiesību subjekti ir tiesīgi piešķirt licences par jebkuru tiesību, tiesību kategoriju vai darbu veidu un blakustiesību objektu nekomerciālu izmantošanu, kādu tie var izvēlēties.

4. Tiesību subjektiem ir tiesības anulēt atļauju pārvaldīt tiesības, tiesību kategorijas vai darbu veidus un blakustiesību objektus, ko tie piešķīruši mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijai, vai atsaukt no mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijas jebkādas tiesības, tiesību kategorijas vai darbu veidus un blakustiesību objektus attiecībā uz teritorijām pēc izvēles, kā noteikts saskaņā ar 2. punktu, par to paziņojot iepriekš pienācīgā termiņā, kas nepārsniedz sešus mēnešus. Mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācija var nolemt, ka šādai anulēšanai vai atsaukumam jāstājas spēkā tikai finanšu gada beigās.

5. Ja tiesību subjektam pienākas saņemt kādas summas par izmantošanu, kas notikusi, pirms atļaujas anulēšana vai tiesību atsaukšana stājusies spēkā, vai saskaņā ar licenci, kas izsniegta, pirms šāda anulēšana vai atsaukšana stājusies spēkā, tiesību subjekts saglabā savas tiesības saskaņā ar 12., 13., 18., 20., 28. un 33. pantu.

6. Mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijas neierobežo tiesību īstenošanu saskaņā ar 4. un 5. punktu, pieprasot kā nosacījumu minēto tiesību īstenošanai, lai tiesību vai tiesību kategoriju vai darbu veidu un blakustiesību objektu, uz kuriem attiecas anulēšana vai atsaukums, pārvaldījums tiek uzticēts citai mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijai.

[..]”

17 Minētās direktīvas 6. panta “Mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizāciju dalības noteikumi” 2. punktā ir noteikts:

“Mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācija pieņem tiesību subjektus un vienības, kas pārstāv tiesību subjektus, tostarp citas mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijas un

tiesību subjektu apvienības, par saviem biedriem, ja tie atbilst dalības prasībām, kuras ir balstītas uz objektīviem, pārredzamiem un nediskriminējošiem kritērijiem. [..]”

18 Atbilstoši Direktīvas 2014/26 16. pantam “Licencēšana” noteic:

“1. Dalībvalstis nodrošina, ka mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijas un izmantotāji labticīgi ved sarunas par tiesību licencēšanu. [..]

2. Licencēšanas noteikumi balstās uz objektīviem un nediskriminējošiem kritērijiem. [..]

Tiesību subjekti saņem atbilstīgu atlīdzību par viņu tiesību izmantošanu. Tarifi par ekskluzīvām tiesībām un tiesībām uz atlīdzību ir samērīgi *inter alia* ar tiesību izmantošanas ekonomisko vērtību tirgū, ņemot vērā darba un blakustiesību objektu izmantošanas veidu un jomu, kā arī saistībā ar mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijas sniegto pakalpojumu ekonomisko vērtību. [..]

3. Mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijas bez nepamatotas kavēšanās atbild uz izmantotāju pieprasījumiem, *inter alia* norādot informāciju, kas mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijai nepieciešama, lai piedāvātu licenci.

Saņēmusi visu attiecīgo informāciju, mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācija bez nepamatotas kavēšanās vai nu piedāvā licenci, vai izmantotājam izdod paziņojumu ar pamatojumu, kāpēc tā neparedz licencēt konkrēto pakalpojumu.

[..]”

19 Šīs direktīvas 30. panta “Pienākums pārstāvēt citu mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizāciju saistībā ar daudzteritoriālu licencēšanu” 1. punktā ir paredzēts:

“Dalībvalstis nodrošina, ka gadījumos, kad mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācija, kas nepiešķir vai nepiedāvā piešķirt daudzteritoriālas licences par sava repertuāra muzikālo darbu tiešsaistes tiesībām, pieprasa citai mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijai noslēgt pārstāvības nolīgumu, lai pēdējā saskaņā ar to pārstāvētu minētās tiesības, pieprasījumu saņēmušajai mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijai tiek prasīts piekrist šādam pieprasījumam, ja tā jau piešķir vai piedāvā piešķirt daudzteritoriālas licences par tādas pašas kategorijas tiešsaistes tiesībām muzikālajiem darbiem, kas ir vienas vai vairāku citu mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizāciju repertuārā.”

20 Saskaņā ar minētās direktīvas 36. pantu “Atbilstība”:

“1. Dalībvalstis nodrošina, ka mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizāciju, kas veic uzņēmējdarbību to teritorijā, atbilstību valsts tiesību aktu noteikumiem, kas pieņemti saskaņā ar šajā direktīvā noteiktajām prasībām, uzrauga šim nolūkam izraudzītas kompetentās iestādes.

[..]

3. Dalībvalstis nodrošina, ka šim nolūkam izraudzītajām kompetentajām iestādēm ir tiesības noteikt attiecīgas sankcijas vai veikt atbilstīgus pasākumus gadījumos, kad netiek ievēroti valstu tiesību aktu noteikumi, kuri pieņemti šīs direktīvas īstenošanai. Sankcijas un pasākumi ir iedarbīgi, samērīgi un atturoši.

[..]”

21 Direktīvas 2014/26 39. pantā “Mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizāciju paziņošana” ir paredzēts:

“Dalībvalstis, izmantojot to rīcībā esošo informāciju, līdz 2016. gada 10. aprīlim nosūta [Eiropas] Komisijai mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizāciju sarakstu, kuras veic uzņēmējdarbību to teritorijā.

Dalībvalstis bez nepamatotas kavēšanās paziņo Komisijai visas izmaiņas minētajā sarakstā.

Komisija minēto informāciju publisko un atjaunina.”

22 Šīs direktīvas 41. pantā “Ekspertu grupa” ir noteikts:

“Ar šo izveido ekspertu grupu. Tajā ir dalībvalstu kompetento iestāžu pārstāvji. Ekspertu grupas priekšsēdētājs ir Komisijas pārstāvis, un tā rīko sanāksmes pēc priekšsēdētāja iniciatīvas vai pēc dalībvalsts pārstāvju pieprasījuma. Šīs grupas uzdevumi ir šādi:

a) izvērtēt šīs direktīvas transponēšanas ietekmi uz mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizāciju un neatkarīgu pārvaldības vienību darbību iekšējā tirgū un norādīt uz visām problēmām;

[..].”

Itālijas tiesības

23 1941. gada 22. aprīļa *legge n. 633 – Protezione del diritto d’autore e di altri diritti connessi al suo esercizio* (Likums Nr. 633 par autortiesību un ar to īstenošanu saistīto blakustiesību aizsardzību; 1941. gada 16. jūlija *GURI* Nr. 166), kas grozīts ar 2017. gada 16. oktobra *decreto legge n. 148 – Disposizioni urgenti in materia finanziaria e per esigenze indifferibili* (Dekrētlikums Nr. 148 par “Steidzamiem noteikumiem finanšu un neatliekamo vajadzību jomā”; 2017. gada 16. oktobra *GURI* Nr. 242) (turpmāk tekstā – “Autortiesību aizsardzības likums”), 180. pantā ir noteikts:

“Starpnieka darbību, lai kā tā tiktu īstenota, jebkurā tiešā vai netiešā veidā, kas izpaužas kā iejaukšanās, mediācija, pilnvarojums, pārstāvība, kā arī tiesību nodošana, lai īstenotu pārstāvības, izpildes, deklamācijas, pārraidīšanas tiesības, tostarp izziņošanu sabiedrībai satelītapraides ceļā vai mehāniski vai kinematogrāfiski atveidojot aizsargātos darbus, var ekskluzīvi veikt *Società italiana degli autori ed editori* (*SIAE*, Itālijas autoru un izdevēju sabiedrība) un citas mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijas, kuras minētas [2017. gada 15. marta *decreto legislativo n. 35 – Attuazione della direttiva 2014/26/UE sulla gestione collettiva dei diritti d’autore e dei diritti connessi e sulla concessione di licenze multiterritoriali per i diritti su opere musicali per l’uso online nel mercato interno* (Leģislatīvais dekrēts Nr. 35, ar kuru transponēta [Direktīva 2014/26]) (2017. gada 27. marta *GURI* Nr. 72, turpmāk tekstā – “Leģislatīvais dekrēts Nr. 35/2017”)].

Minēto darbību veic, lai:

1) tiesību īpašnieku vārdā un interesēs piešķirtu licences un atļaujas aizsargāto darbu izmantošanai saimnieciskajā darbībā;

2) saņemtu ieņēmumus no šīm licencēm un atļaujām;

3) sadalītu šos ieņēmumus starp tiesību turētājiem.

[*SIAE*] darbību veic arī saskaņā ar regulējumā noteiktajiem standartiem ārvalstīs, kurās tai ir organizēta pārstāvība.

Minētā pilnvaru ekskluzivitāte neskar tiesības, kas pienākas autoram, viņa mantiniekiem vai tiesību pārņēmējiem, tieši īstenot viņiem ar šo likumu piešķirtās tiesības.

[..]"

24 Saskaņā ar Leģislatīvā dekrēta Nr. 35/2017 4. panta 2. punktu:

"Tiesību subjekti var uzticēt kolektīvā pārvaldījuma organizācijai vai neatkarīgai pārvaldījuma vienībai pēc savas izvēles savu attiecīgās darbu kategorijas darbu vai citu aizsargātu objektu tiesību pārvaldību teritorijās, kuras tie norāda, neatkarīgi no kolektīvā pārvaldījuma organizācijas, neatkarīgās pārvaldījuma vienības vai tiesību subjekta valstspiederības, rezidences vai uzņēmējdarbības dalībvalsts, neskarot [Autortiesību aizsardzības likuma] 180. panta normas attiecībā uz autortiesību starpniecības darbībām."

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

25 *LEA* ir kolektīvās pārvaldījuma organizācija, kam piemērojamas Itālijas tiesības un kas ir tiesīga sniegt autortiesību starpnieku pakalpojumus Itālijā.

26 *Jamendo*, saskaņā ar Luksemburgas tiesībām dibināta sabiedrība, ir neatkarīga pārvaldījuma vienība, kas Itālijā darbojas kopš 2004. gada.

27 *LEA* iesniedza *Tribunale ordinario di Roma* (Romas tiesa, Itālija) – kas ir iesniedzējtiesa – prasību par darbības pārtraukšanu pret *Jamendo*, lūdzot, lai šai pēdējai tiek uzdots pārtraukt starpnieka darbību autortiesību jomā Itālijā. Šīs prasības pamatojumam *LEA* atsaucas uz to, ka *Jamendo* šo darbību Itālijā veic pretlikumīgi, jo, pirmkārt, tā nav reģistrēta to organizāciju sarakstā, kurām ir tiesības sniegt autortiesību starpnieku pakalpojumus Itālijā, otrkārt, tā neatbilst īpašajām prasībām, kas paredzētas Leģislatīvajā dekrētā Nr. 35/2017, un, treškārt, pirms minētās darbības uzsākšanas tā nav informējusi Telekomunikāciju ministriju un tādējādi ir pārkāpusi šā leģislatīvā dekrēta 8. pantu.

28 Iesniedzējtiesā *Jamendo* apgalvo, ka Direktīva 2014/26 ir nepareizi transponēta Itālijas tiesībās, paužot viedokli, ka Itālijas likumdevējs neesot piešķīris šajā direktīvā paredzētās tiesības neatkarīgām pārvaldījuma vienībām.

29 Šajā ziņā *Jamendo* norāda, ka saskaņā ar Autortiesību aizsardzības likuma 180. pantu sniegt starpnieku pakalpojumus Itālijā var sniegt vienīgi *SIAE* un citas tajā minētās kolektīvā pārvaldījuma organizācijas, un tas liedz neatkarīgām pārvaldījuma vienībām darboties starpnieku nozarē autortiesību jomā un piespiež tās slēgt pārstāvniecības līgumus ar *SIAE* vai citām pilnvarotām kolektīvā pārvaldījuma organizācijām.

30 Pakārtoti *Jamendo* apgalvo, ka tās darbība attiecas nevis uz kolektīvo pārvaldījumu, bet gan uz autortiesību tiešo pārvaldījumu, šajā ziņā atsaucoties uz Direktīvas 2014/26 16. apsvērumu, no kura izrietot, ka vienības, kas piešķir licences attiecībā uz tiesībām, kuras tiem ir nodotas, pamatojoties uz "individuāli" noslēgtiem nolīgumiem, neietilpst jēdzienā "neatkarīga mantisko tiesību pārvaldījuma vienība" šīs direktīvas 3. panta b) punkta izpratnē.

31 Iesniedzējtiesa uzskata, pirmkārt, ka *Jamendo* darbība nešķiet kvalificējama kā "tieša pārvaldība", jo tā piešķir licences un apakšlicences, saņem atlīdzību atkarībā no darba izmantošanas reižu skaita un ietur maksu, kas tiek noteikta procentos no saņemtajām summām. Līgumi, kurus *Jamendo* piedāvā saviem dalībniekiem, arī nešķietot individuālu sarunu rezultāts, un izvēle starp dažādām iespējām neliekot apšaubīt šo līgumu kvalificēšanu par "pievienošanās līgumiem", kas neļaujot uzskatīt katru no minētajiem līgumiem par īpašu sarunu rezultātu.

32 Otrkārt, šī tiesa norāda, ka Autortiesību aizsardzības likuma 180. pants neļauj neatkarīgām pārvaldījuma vienībām veikt starpnieka darbību, lai īstenotu pārstāvības, izpildes, deklamācijas, pārraidīšanas tiesības, tostarp izziņošanu sabiedrībai satelītapraides ceļā vai mehāniski vai kinematogrāfiski atveidojot aizsargātos darbus.

33 Šādos apstākļos *Tribunale ordinario di Roma* (Romas tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālo jautājumu:

"Vai Direktīva [2014/26] ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj tādus valsts tiesību aktus, kas tiesības piekļūt autortiesību starpnieku pakalpojumu tirgum vai katrā ziņā piešķirt licences izmantotājiem rezervē tikai subjektiem, kuri saskaņā ar šajā pašā direktīvā sniegto definīciju ir kvalificējami kā kolektīvā pārvaldījuma organizācijas, izslēdzot subjektus, kas kvalificējami kā neatkarīgas pārvaldījuma vienības, kuras reģistrētas vai nu tajā pašā valstī, vai citās dalībvalstīs?"

Par lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību

34 Tiesas sēdē Tiesā Itālijas valdība apgalvoja, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir nepieņemams, jo strīdam pamatlietā esot fiktīvs raksturs.

35 Šī valdība uzskata: ar to, ka pamatlietas puses Tiesā ir paudušas saskanīgas nostājas, kuru mērķis būtībā ir panākt, lai tiktu konstatēts, ka ar Savienības tiesībām nav saderīgi Itālijas tiesību akti, ar kuriem piekļuve starpniecības darbībai autortiesību jomā ir paredzēta vienīgi kolektīvā pārvaldījuma organizācijām, izslēdzot neatkarīgas pārvaldījuma vienības, pietiekot, lai pierādītu tiesvedības pamatlietā mākslīgo raksturu.

36 Šajā ziņā jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru LESD 267. pantā iedibinātajā sadarbībā starp Tiesu un valsts tiesām tikai valsts tiesai, kas iztiesā lietu un kas ir atbildīga par pieņemamo tiesas nolēmumu, ņemot vērā lietas īpatnības, ir jāizvērtē gan tas, cik lielā mērā prejudiciālais nolēmums ir nepieciešams tās sprieduma taisīšanai, gan arī Tiesai uzdoto jautājumu atbilstība. Tādēļ, ja uzdotie jautājumi attiecas uz Savienības tiesību interpretāciju, Tiesai principā ir jālemj (spriedums, 2023. gada 12. oktobris, *INTER CONSULTING*, C-726/21, EU:C:2023:764, 32. punkts un tajā minētā judikatūra).

37 No tā izriet, ka uz jautājumiem par Savienības tiesībām attiecas atbilstības pieņēmums. Tiesa var atteikties lemt par valsts tiesas lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu vienīgi tad, ja ir acīmredzams, ka lūgtajai Savienības tiesiskā regulējuma interpretācijai vai spēkā esamības

vērtējuma nav nekādas saistības ar pamatlietas faktiskajiem apstākļiem vai tās priekšmetu, ja problēma ir hipotētiska vai arī ja Tiesai nav zināmi faktiskie vai tiesiskie apstākļi, kas ir vajadzīgi, lai sniegtu noderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem (spriedums, 2023. gada 12. oktobris, *INTER CONSULTING*, C-726/21, EU:C:2023:764, 33. punkts un tajā minētā judikatūra).

38 Šajā gadījumā, protams, jānorāda, ka iesniedzējtiesā *LEA* lūdz uzdot *Jamendo* izbeigt savu starpniecības darbību autortiesību jomā Itālijā, jo šī darbība pārkāpj pamatlietā aplūkoto Itālijas tiesisko regulējumu, savukārt Tiesai iesniegtajos rakstveida apsvērumos *LEA* būtībā apgalvo, ka šis Itālijas tiesiskais regulējums neatbilst Savienības tiesībām.

39 Tomēr, ņemot vērā šī sprieduma 36. un 37. punktā atgādināto judikatūru, ar šo apstākli, kā arī to, ka pamatlietas puses ir vienisprātis par Savienības tiesību interpretāciju, nepietiek, lai ietekmētu pamatlietas faktisko situāciju, ne arī lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību, ja nav elementu, kas acīmredzami norādītu, ka šim strīdam ir samākslots vai fiktīvs raksturs (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2005. gada 22. novembris, *Mangold*, C-144/04, EU:C:2005:709, 37.–39. punkts, kā arī 2012. gada 19. jūnijs, *Chartered Institute of Patent Attorneys*, C-307/10, EU:C:2012:361, 31.–34. punkts).

40 Tomēr jānorāda, ka iesniedzējtiesa sava prejudiciālā jautājuma formulējumā atsaucas uz neatkarīgām pārvaldījuma vienībām, kuras reģistrētas "vai nu tajā pašā valstī, vai citās dalībvalstīs". *Jamendo* ir reģistrēta Luksemburgā, un Tiesas rīcībā esošajos lietas materiālos nekas neliecina, ka pamatlietā aplūkotais strīds attiecas uz kādu neatkarīgu Itālijā reģistrētu pārvaldījuma vienību. Šādos apstākļos jākonstatē, ka prejudiciālais jautājums, ciktāl tas attiecas uz neatkarīgām pārvaldījuma vienībām, kas reģistrētas attiecīgajā dalībvalstī, ir hipotētisks.

41 Tātad saskaņā ar šī sprieduma 37. punktā atgādināto judikatūru lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu jāatzīst par nepieņemamu, ciktāl tas attiecas uz Itālijā reģistrētām neatkarīgām pārvaldījuma vienībām.

Par prejudiciālo jautājumu

42 Ar savu jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīva 2014/26 jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj tādu dalībvalsts tiesisko regulējumu, ar kuru vispārēji un pilnībā tiek izslēgta iespēja neatkarīgām pārvaldījuma vienībām, kas reģistrētas citā dalībvalstī, sniegt savus autortiesību pārvaldības pakalpojumus šajā pirmajā dalībvalstī.

43 Kā izriet no šīs direktīvas 7., 8. un 55. apsvēruma, tās mērķis ir koordinēt valstu tiesību normas par kolektīvā pārvaldījuma organizāciju īstenotā autortiesību un blakustiesību pārvaldījuma pieejamību, par šo organizāciju pārvaldības kārtību, to uzraudzības sistēmu, kā arī par nosacījumiem autortiesību daudzteritoriālo licencēšanai muzikālu darbu izmantošanai tiešsaistē, lai aizsargātu kolektīvā pārvaldījuma organizāciju biedru, tiesību subjektu un trešo personu intereses, nodrošinot, ka tām tiek piemēroti līdzvērtīgi drošības pasākumi visā Savienībā.

44 Šajā ziņā minētās direktīvas 1. pantā, lasot to šīs direktīvas 9. apsvēruma gaismā, ir paredzēts, ka šajā pašā direktīvā tostarp ir noteiktas prasības, kas piemērojamas kolektīvā pārvaldījuma organizācijām, lai nodrošinātu augstus vadības, finanšu pārvaldības, pārredzamības un ziņošanas standartus.

45 Savienības likumdevējs, pauzdams viedokli – kā tas noteikts Direktīvas 2014/26 15. apsvērumā, ka neatkarīgas pārvaldījuma vienības, lai gan tās ir komerciālas vienības, kas atšķiras no kolektīvā pārvaldījuma organizācijām, it īpaši tāpēc, ka tās nepieder tiesību subjektiem vai nav tiesību subjektu kontrolētas, veic tādas pašas darbības kā kolektīvā pārvaldījuma organizācijas –, uzskata, ka tām būtu jāpiemēro pienākums sniegt konkrētu informāciju.

46 Šajā ziņā Direktīvas 2014/26 2. panta 4. punktā ir noteikts, ka neatkarīgām pārvaldījuma vienībām ir piemērojami daži konkrēti šīs direktīvas noteikumi par informācijas sniegšanu šo struktūru pārstāvētajiem tiesību subjektiem, kolektīvā pārvaldījuma organizācijām, izmantotājiem un sabiedrībai.

47 Tomēr šīs direktīvas 5. panta 2. punkts, ar kuru tiesību subjektiem piešķirtas tiesības izvēlēties kolektīvā pārvaldījuma organizāciju, kas tos pārstāv, neatkarīgi no kolektīvā pārvaldījuma organizācijas vai tiesību subjekta valstspiederības, uzturēšanās vai uzņēmējdarbības veikšanas dalībvalsts, neietilpst minētās direktīvas 2. panta 4. punktā uzskaitītajās tiesību normās.

48 Turklāt, kā secinājumu 38. punktā būtībā norādījis ģenerāladvokāts, nevienā citā Direktīvas 2014/26 tiesību normā nav reglamentēta šo vienību piekļuve autortiesību pārvaldījuma darbībai.

49 Direktīvas 2014/26 19. apsvērumā gan ir noteikts tostarp, ka tiesību subjektiem vajadzētu būt iespējai vienkārši atsaukt savas tiesības no kolektīvā pārvaldījuma organizācijas pārvaldījuma, lai pārvaldītu šīs tiesības individuāli vai uzticētu to pārvaldību citai kolektīvā pārvaldījuma organizācijai vai citai vienībai neatkarīgi no kolektīvā pārvaldījuma organizācijas, citas vienības vai tiesību subjekta valstspiederības, dzīvesvietas vai uzņēmējdarbības veikšanas dalībvalsts.

50 Tomēr, pirmkārt, šīs direktīvas 5. panta 4. punktā paredzētā tiesību subjektu iespēja atsaukt savu tiesību pārvaldījumu no kolektīvā pārvaldījuma organizācijas nenozīmē, ka dalībvalstīm ir pienākums nodrošināt, ka šiem tiesību subjektiem būtu tiesības atļaut pašu izvēlētai neatkarīgai pārvaldījuma vienībai pārvaldīt to tiesības neatkarīgi no šīs vienības valstspiederības, reģistrācijas vietas vai uzņēmējdarbības veikšanas dalībvalsts.

51 Otrkārt, minētās direktīvas 19. apsvērums nevar izraisīt tādu tās 2. panta 4. punkta un 5. panta 2. punkta interpretāciju, kas nebūtu saderīga ar šo tiesību normu formulējumu. Proti, saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, lai gan Savienības tiesību akta preambula var precizēt šā akta tiesību normu saturu un sniedz interpretācijas elementus, kas var izskaidrot minētā akta autora gribu, tai nav juridiski saistoša spēka un uz to nevar atsaukties, lai atkāptos no pašām attiecīgā akta normām vai lai šīs normas interpretētu acīmredzami pretēji to formulējumam (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 25. marts, *Balgarska Narodna Banka*, C-501/18, EU:C:2021:249, 90. punkts un tajā minētā judikatūra).

52 Līdz ar to, ņemot vērā, ka Direktīvas 2014/26 2. panta 4. punktā izsmeļoši ir uzskaitītas tiesību normas, kas piemērojamas neatkarīgām pārvaldījuma vienībām, šīs direktīvas 5. panta 1., 2. un 4. punkts, lasot tos kopsakarā ar šī tiesību akta 19. apsvērumu, nevar tikt interpretēti tādējādi, ka ar tiem dalībvalstīm ir noteikts pienākums nodrošināt, ka tiesību subjektiem ir tiesības atļaut viņu izvēlētai neatkarīgai pārvaldījuma vienībai pārvaldīt savas tiesības, neraugoties uz attiecīgās neatkarīgās pārvaldījuma vienības vai tiesību subjekta valstspiederību, dzīvesvietu vai uzņēmējdarbības veikšanas dalībvalsti.

53 Tā kā Direktīvā 2014/26 nav šāda pienākuma un vispārīgāk – tiesību normas, kas reglamentētu šo vienību piekļuvi autortiesību pārvaldījuma darbībai, ir jāuzskata, ka ar šo direktīvu netiek saskaņoti šādas piekļuves nosacījumi un ka tādējādi tā pieļauj tādus dalībvalsts tiesību aktus, ar kuriem citā dalībvalstī reģistrētām neatkarīgām pārvaldījuma vienībām vispārīgi un pilnībā tiek liegta iespēja sniegt šajā pirmajā dalībvalstī savus autortiesību pārvaldījuma pakalpojumus.

54 Tomēr no tā nevar secināt ne to, ka uz šādiem valsts tiesību aktiem pilnībā neattiecas Savienības tiesības, ne arī to, ka tie *a fortiori* būtu saderīgi ar šīm tiesībām.

55 Šajā gadījumā no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka pamatlietai ir raksturīga situācija, kas saistīta ar tirdzniecību starp dalībvalstīm, proti, *Jamendo*, saskaņā ar Luksemburgas tiesībām dibināta sabiedrība, kurai, piemērojot Itālijas tiesību aktus, kā neatkarīgai pārvaldījuma vienībai ir liegts Itālijā sniegt autortiesību un blakustiesību pārvaldījuma pakalpojumus. Tādējādi no šiem elementiem izriet, ka, ņemot vērā pamatlietas priekšmetu, Tiesai, lai sniegtu iesniedzējtiesai lietderīgu atbildi, jāinterpretē citas Savienības tiesību normas.

56 Proti, tā kā valsts tiesību akti attiecas uz situācijām, kurās pastāv saistība ar tirdzniecību starp dalībvalstīm, uz tiem var attiekties LESD tiesību normas par pamatbrīvībām (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 18. septembris, *VIPA*, C-222/18, EU:C:2019:751, 49. punkts un tajā minētā judikatūra).

57 Šajā ziņā jāatgādina, ka ar LESD 267. pantu iedibinātās sadarbības starp valstu tiesām un Tiesu procedūras ietvaros tai ir jāsniedz valsts tiesai lietderīga atbilde, kas ļautu izlemt tās izskatīšanā esošo lietu. Līdz ar to, pat ja formāli iesniedzējtiesa ir ierobežojusi savu interpretācijas jautājumu tikai ar vienu Savienības tiesību normu, šāds apstāklis nav šķērslis, lai Tiesa sniegtu valsts tiesai Savienības tiesību interpretāciju, kas tai var būt noderīga, izspriežot iztiesājamo lietu, neatkarīgi no tā, vai šī tiesa savu jautājumu formulējumā ir vai nav uz tām atsaukusies. Šajā ziņā Tiesai no visas valsts tiesas iesniegtās informācijas, it īpaši no iesniedzējtiesas nolēmuma pamatojuma, jāizdala tie Savienības tiesību elementi, kuru interpretācija ir nepieciešama, ņemot vērā strīda priekšmetu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 18. septembris, *VIPA*, C-222/18, EU:C:2019:751, 50. punkts un tajā minētā judikatūra).

58 Turklāt tāds valsts pasākums, kas attiecas uz jomu, kura Savienības līmenī ir tikusi pilnībā saskaņota, ir jāizvērtē, vienīgi ievērojot šī saskaņošanas pasākuma noteikumus, nevis primāro tiesību noteikumus (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 18. septembris, *VIPA*, C-222/18, EU:C:2019:751, 52. punkts).

59 Šajā gadījumā, kā izriet no šī sprieduma 53. punkta, ar Direktīvu 2014/26, protams, nav saskaņoti nosacījumi neatkarīgu pārvaldījuma vienību piekļuvei autortiesību pārvaldījuma darbībai. Tomēr, tāpat kā ģenerāladvokāts ir darījis secinājumu 40. un 41. punktā, vēl jāpārbauda, vai autortiesību un blakustiesību pārvaldījuma pakalpojumi, ko sniedz tāda neatkarīga pārvaldījuma vienība kā *Jamendo*, var ietilpt Direktīvas 2000/31 vai Direktīvas 2006/123 materiālajā piemērošanas jomā.

60 Šajā ziņā vispirms jānorāda, ka saskaņā ar Direktīvas 2000/31 1. panta 1. punktu tā īpaši reglamentē informācijas sabiedrības pakalpojumus. Atbilstoši Direktīvas 2006/123 3. panta 1. punktam šī direktīva nav piemērojama, ja tās noteikumi ir pretrunā ar kādiem noteikumiem citā Savienības tiesību aktā, ar kuru regulē īpašus aspektus piekļuvei kādai pakalpojumu darbībai vai tās veikšanai konkrētās nozarēs vai konkrētās profesijās.

61 Tāpēc vispirms jāpārbauda, vai autortiesību pārvaldījuma darbību, ko veic neatkarīgas pārvaldījuma vienības, reglamentē Direktīva 2000/31 un, ja tas tā nav, vai šī darbība ietilpst Direktīvas 2006/123 piemērošanas jomā.

Par Direktīvas 2000/31 piemērojamību

62 Direktīvas 2000/31 3. panta 2. punktā dalībvalstīm ir aizliegts ierobežot brīvību piedāvāt informācijas sabiedrības pakalpojumus no citas dalībvalsts.

63 Tomēr saskaņā ar šīs direktīvas 3. panta 3. punktu šī panta 1. un 2. punkts nav piemērojams minētās direktīvas pielikumā minētajām "jomām", kas tostarp attiecas uz "autortiesībām" un "blakustiesībām".

64 Jākonstatē, ka Direktīvas 2000/31 3. panta 3. punktā paredzētā atkāpe ir formulēta plaši un vispārīgi attiecas uz pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojumiem autortiesību un blakustiesību "jomā".

65 Turklāt nekas šajā direktīvā nenorāda uz to, ka Savienības likumdevējs, pieņemot šo atkāpi, būtu vēlējies no tās tvēruma izslēgt autortiesību un blakustiesību pārvaldījuma pakalpojumus.

66 Līdz ar to jāuzskata, ka autortiesību un blakustiesību pārvaldījums, kas atbilstoši no Direktīvas 2014/26 2. apsvēruma izrietošajam ietver tostarp licenču piešķiršanu izmantotājiem, tiesību izmantošanas uzraudzību, autortiesību un blakustiesību ievērošanu, no tiesību izmantošanas gūto ieņēmumu iekasēšanu un tiesību subjektiem pienākošos summu sadalīšanu, ietilpst Direktīvas 2000/31 3. panta 3. punktā – lasot to kopsakarā ar tās pielikumu – paredzētajā atkāpē.

67 Šo interpretāciju nevar atspēkot tas, ka Direktīvas 2000/31 3. panta 3. punkts kā atkāpe no šīs direktīvas 3. panta 2. punktā paredzētā vispārējā noteikuma ir jāinterpretē šauri. Proti, lai gan no pastāvīgās judikatūras izriet, ka noteikumi, ar kuriem tiek izdarīta atkāpe no pamatbrīvības, jāinterpretē šauri, tomēr ir jānodrošina šādi noteiktās atkāpes lietderīgā iedarbība un jāievēro tās mērķis (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2011. gada 4. oktobris, *Football Association Premier League* u.c., C-403/08 un C-429/08, EU:C:2011:631, 162. un 163. punkts).

68 Šādos apstākļos jākonstatē, ka Direktīvas 2000/31 tiesību normas nav piemērojamas autortiesību un blakustiesību pārvaldījuma pakalpojumiem.

Par Direktīvas 2006/123 piemērojamību

69 Saskaņā ar Direktīvas 2006/123 1. panta 1. punktu tās mērķis tostarp ir atvieglot pakalpojumu brīvas aprites īstenošanu, vienlaikus nodrošinot augstu pakalpojumu kvalitātes līmeni.

70 Šajā nolūkā šīs direktīvas 16. panta 1. punkta pirmajā daļā paredzēts, ka dalībvalstis ievēro pakalpojumu sniedzēju tiesības sniegt pakalpojumus dalībvalstī, kas nav valsts, kurā tie veic uzņēmējdarbību.

71 Taču saskaņā ar minētās direktīvas 17. panta 11. punktu tās 16. pantu nepiemēro tostarp autortiesībām un blakustiesībām.

72 Tiesa šo tiesību normu ir interpretējusi tādējādi, ka autortiesību kolektīvā pārvaldījuma darbība neietilpst Direktīvas 2006/123 16. panta piemērošanas jomā (spriedums, 2014. gada 27. februāris, *OSA*, C-351/12, EU:C:2014:110, 65. punkts).

73 Proti, šī atkāpe, tāpat kā tā, kas paredzēta Direktīvas 2000/31 3. panta 3. punktā, ir formulēta plaši un vispārīgi attiecas uz autortiesībām un blakustiesībām, līdz ar to no Direktīvas 2006/123 17. panta 11. punkta nevar secināt nekādu Savienības likumdevēja nodomu izslēgt autortiesību un blakustiesību pārvaldījuma pakalpojumus no minētās atkāpes piemērošanas jomas.

74 No tā izriet, ka autortiesību un blakustiesību pārvaldījuma pakalpojumi neietilpst Direktīvas 2006/123 16. panta piemērošanas jomā.

75 Tā kā neatkarīgu pārvaldījuma vienību piekļuve autortiesību pārvaldījuma darbībai, kā izriet no šī sprieduma 53., 68. un 74. punkta, nav pilnībā saskaņota Savienības līmenī, noteikumu noteikšana šajā jomā tātad paliek dalībvalstu kompetencē, ja vien tiek ievēroti LESD noteikumi, it īpaši noteikumi par pamatbrīvībām (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 18. septembris, *VIPA*, C-222/18, EU:C:2019:751, 56. punkts un tajā minētā judikatūra). Līdz ar to tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamatlietā aplūkotais jāizvērtē, ņemot vērā atbilstošās primāro tiesību normas, šajā gadījumā – LESD 56. pantu.

Par pamatlietā aplūkotā pasākuma atbilstību LESD 56. pantā garantētajai pakalpojumu sniegšanas brīvībai

76 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru LESD 56. pants nepieļauj nekādus valsts pasākumus, kas, lai arī piemērojami bez diskriminācijas, Eiropas Savienības pilsoņiem aizliedz, traucē vai padara mazāk pievilcīgu šajā LESD pantā garantētās pakalpojumu sniegšanas brīvības īstenošanu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 11. februāris, *Katoen Natie Bulk Terminals* un *General Services Antwerp*, C-407/19 un C-471/19, EU:C:2021:107, 58. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

77 Šajā gadījumā jākonstatē, ka tāds valsts pasākums kā pamatlietā aplūkotais, ciktāl tas neatkarīgām pārvaldījuma organizācijām, kas reģistrētas citā dalībvalstī, neļauj sniegt Itālijā savus autortiesību un blakustiesību pārvaldījuma pakalpojumus, tādējādi liekot tām noslēgt pārstāvības līgumus ar šajā dalībvalstī atļautu kolektīvā pārvaldījuma organizāciju, ir acīmredzams LESD 56. pantā garantētās pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojums.

78 Tomēr šādu ierobežojums var tikt attaisnos ar primāriem vispārējo interešu apsvērumiem, ciktāl tie garantē attiecīgā vispārējo interešu mērķa sasniegšanu un nepārsniedz šī mērķa sasniegšanai nepieciešamo (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 27. februāris, *OSA*, C-351/12, EU:C:2014:110, 70. punkts).

Par primāra vispārējo interešu apsvēruma esamību, kas var attaisnot attiecīgo ierobežojumu

79 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzība ir primārs vispārējo interešu apsvērums (spriedums, 2014. gada 27. februāris, *OSA*, C-351/12, EU:C:2014:110, 71. punkts un tajā minētā judikatūra).

80 Tātad tāds tiesiskais regulējums kā pamatlietā aplūkotie, var tikt attaisnots, ņemot vērā autortiesību aizsardzības mērķi.

Par attiecīgā ierobežojuma samērīgumu

81 Runājot par attiecīgā ierobežojuma samērīgumu, jāpārbauda, pirmām kārtām, vai ierobežojums, saskaņā ar kuru no autortiesību starpniecības darbības tiek izslēgtas neatkarīgas pārvaldījuma vienības, kas reģistrētas citā dalībvalstī, ir piemērots, lai nodrošinātu ar autortiesību aizsardzību saistītā vispārējo interešu mērķa īstenošanu, kas ir šāda pasākuma mērķis.

82 Šajā ziņā Tiesa ir uzskatījusi, ka valsts tiesiskais regulējums, ar kuru attiecībā uz noteiktas kategorijas aizsargātu darbu autortiesību pārvaldību attiecīgās dalībvalsts teritorijā ir piešķirts monopols pārvaldījuma sabiedrībai, ir jāaplūko kā tāds, kas var aizsargāt intelektuālā īpašuma tiesības, jo tas ļauj efektīvi pārvaldīt autortiesības un blakustiesības, kā arī efektīvi kontrolēt to ievērošanu attiecīgās dalībvalsts teritorijā (spriedums, 2014. gada 27. februāris, *OSA*, C-351/12, EU:C:2014:110, 72. punkts).

83 Tomēr šajā gadījumā ar pamatlietā aplūkoto valsts tiesisko regulējumu kolektīvā pārvaldījuma organizācijai netiek piešķirts monopols autortiesību pārvaldīšanas darbībai attiecīgās dalībvalsts teritorijā. Proti, Autortiesību aizsardzības likuma 180. pantā ir atļauts, ka šo darbību Itālijas teritorijā veic ne tikai *SIAE*, bet arī kolektīvā pārvaldījuma organizācijas, kas minētas Leģislatīvajā dekrētā Nr. 35/2017, kura 4. panta 2. punktā paredzēts, tiesību subjekti var uzticēt kolektīvās pārvaldījuma organizācijai vai neatkarīgai pārvaldījuma vienībai pēc savas izvēles savu tiesību pārvaldību un tas tā ir "neatkarīgi no [attiecīgās] kolektīvā pārvaldījuma organizācijas, neatkarīgās pārvaldījuma vienības vai tiesību īpašnieka valstspiederības, rezidences vai uzņēmējdarbības dalībvalsts", precizējot, ka šīs tiesību normas piemērošana neskar Autortiesību aizsardzības likuma 180. panta tiesību normas.

84 Kā izriet no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu, minētās tiesību normas dēļ neatkarīgām pārvaldījuma vienībām, kas reģistrētas citā dalībvalstī, ir liegts veikt autortiesību pārvaldījuma darbību Itālijā, vienlaikus ļaujot veikt šādu darbību citās dalībvalstīs reģistrētām kolektīvā pārvaldījuma organizācijām.

85 Šajā ziņā jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru valsts tiesiskais regulējums ir piemērots izvirzītā mērķa sasniegšanai tikai tad, ja tas patiesi atbilst centieniem to sasniegt saskaņoti un sistemātiski (spriedums, 2021. gada 3. februāris, *Fussl Modestraße Mayr*, C-555/19, EU:C:2021:89, 59. punkts un tajos minētā judikatūra).

86 Līdz ar to jāpārbauda, vai atšķirīgā attieksme, kas saskaņā ar pamatlietā aplūkoto Itālijas tiesisko regulējumu attiecas, pirmkārt, uz kolektīvā pārvaldījuma organizācijām un, otrkārt, neatkarīgām pārvaldījuma vienībām, atbilst šādai prasībai.

87 Šajā ziņā jānorāda, ka atšķirībā no kolektīvā pārvaldījuma organizācijām, uz kurām attiecas plašā saskaņošana par piekļuvi autortiesību un blakustiesību pārvaldījuma darbībai, pārvaldības pasākumiem un uzraudzības sistēmām, neatkarīgām pārvaldījuma vienībām, kā izriet no Direktīvas 2014/26 2. panta 4. punkta, ir piemērojams tikai ierobežots skaits šīs direktīvas tiesību normu un ka līdz ar to vairākas no tajā paredzētajām prasībām šīm vienībām nav piemērojamas.

88 Proti, pirmkārt, vienīgi kolektīvā pārvaldījuma organizācijām ir pienākums piešķirt licences, pamatojoties uz objektīviem un nediskriminējošiem kritērijiem saskaņā ar Direktīvas 2014/26 16. panta 2. punktu, jo neatkarīgām pārvaldījuma vienībām ir tikai pienākums labticīgi veikt sarunas par licenču piešķiršanu atbilstoši šī panta 1. punktam un apmainīties ar visu šim nolūkam vajadzīgo informāciju. Kā noteikts 16. panta 2. punktā, vienīgi kolektīvā

pārvaldījuma organizācijām ir pienākums piešķirt tiesību subjektiem, kurus tās pārstāv, atbilstīgu atlīdzību par to tiesību izmantošanu. Kolektīvā pārvaldījuma organizācijām ir arī jāpiemēro tarifi, kas ir samērīgi, ievērojot it īpaši apspriesto tiesību izmantošanas ekonomisko vērtību tirgū, ņemot vērā darba un blakustiesību objektu izmantošanas veidu un apjomu, kā arī kolektīvā pārvaldījuma organizācijas sniegto pakalpojumu ekonomisko vērtību, savukārt neatkarīgas pārvaldījuma vienības var brīvi piemērot tarifus, kādus tās vēlas.

89 Atšķirībā no neatkarīgām pārvaldījuma vienībām kolektīvā pārvaldījuma organizācijām saskaņā ar šīs direktīvas 16. panta 3. punktu turklāt ir pienākums bez nepamatotas kavēšanās atbildēt uz izmantotāju pieprasījumiem un piedāvāt tiem licenci vai, ja tas netiek darīts, pamatotā veidā paskaidrot iemeslus, kāpēc tās nevēlas piešķirt licenci konkrētam pakalpojumam.

90 Otrkārt, atšķirībā no kolektīvā pārvaldījuma organizācijām neatkarīgām pārvaldījuma vienībām nav pienākuma uzņemt tiesību subjektus par biedriem, ja tie izpilda ar dalību saistītās prasības, kurām ir jābūt balstītām uz objektīviem, pārskatāmiem un nediskriminējošiem kritērijiem saskaņā ar minētās direktīvas 6. panta 2. punktu.

91 Treškārt, neatkarīgām pārvaldījuma vienībām nav pienākuma pārvaldīt to tiesību subjektu tiesības, kuri tām to pieprasa, kā prasīts Direktīvas 2014/26 5. panta 2. punkta otrajā teikumā attiecībā uz kolektīvā pārvaldījuma organizācijām, izņemot objektīvi pamatotus iemeslus, ja to pārvaldība ietilpst to darbības jomā, kas nozīmē, ka tās var brīvi izvēlēties finansiāli visizdevīgākās tiesību kategorijas un atstāt pārējo kategoriju pārvaldību kolektīvā pārvaldījuma organizāciju ziņā. Uz šīm vienībām arī neattiecas šīs direktīvas 5. panta 4. punktā paredzētais pienākums ievērot tiesību subjektu brīvību atsaukt atļauju pārvaldīt viņu tiesības, tiesību kategorijas vai darbu veidus vai atsaukt šīs tiesības noteiktās teritorijās.

92 Ceturtkārt, atšķirībā no kolektīvā pārvaldījuma organizācijām neatkarīgām pārvaldījuma vienībām nav saistoši ne noteikumi, kas reglamentē dalības nosacījumus, pārvaldības un uzraudzības kārtību, kā arī interešu konfliktus, kas paredzēti Direktīvas 2014/26 6.–10. pantā, ne arī tādi noteikumi par sūdzību un strīdu izšķiršanas procedūrām, kuri ietverti tās 33.–35. pantā.

93 Piektkārt, uz šīm vienībām neattiecas Direktīvas 2014/26 11.–15. pantā paredzētās prasības ienākumu no tiesībām pārvaldīšanas jomā, kas tām ļauj maksimāli palielināt savu peļņu.

94 Sestkārt, runājot par īpašām prasībām, kas ar šo direktīvu noteiktas pārskatāmības jomā, neatkarīgām pārvaldījuma vienībām ir piemērojams vienīgi tās 20. pants un dažas 21. panta tiesību normas. It īpaši, atšķirībā no kolektīvā pārvaldījuma organizācijām, uz neatkarīgām pārvaldījuma vienībām neattiecas Direktīvas 2014/26 5. nodaļā paredzētie pienākumi, tostarp tās 22. pantā paredzētais pienākums sagatavot gada pārredzamības ziņojumu.

95 Visbeidzot, septītkārt, Direktīvas 2014/26 III sadaļa par muzikālo darbu tiešsaistes tiesību daudzteritoriālo licencēšanu nav piemērojama arī neatkarīgām pārvaldījuma vienībām.

96 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, jāuzskata, ka atšķirīgā attieksme, kas attiecīgajā valsts tiesiskajā regulējumā tiek īstenota pret neatkarīgām pārvaldījuma vienībā, salīdzinājumā ar kolektīvā pārvaldījuma organizācijām, atbilst centieniem konsekventi un sistemātiski sasniegt mērķi aizsargāt autortiesības, jo Direktīvā 2014/26 neatkarīgām pārvaldījuma vienībām ir noteiktas mazāk stingras prasības nekā kolektīvā pārvaldījuma organizācijām, it īpaši attiecībā uz

piekļuvi autortiesību un blakustiesību pārvaldīšanas darbībai, licenču piešķiršanu, pārvaldības kārtību un tām piemērojamo uzraudzības sistēmu. Šādos apstākļos šāda atšķirīga attieksme var tikt uzskatīta par piemērotu, lai nodrošinātu šī mērķa sasniegšanu.

97 Tomēr, otrām kārtām, runājot par jautājumu, vai ierobežojums izslēgt neatkarīgas pārvaldījuma vienības no autortiesību starpniecības darbībām nepārsniedz to, kas nepieciešams, lai nodrošinātu ar autortiesību aizsardzību saistītā vispārējo interešu mērķa īstenošanu, jānorāda, ka pasākums, kurš mazāk aizskar pakalpojumu sniegšanas brīvību, varētu būt autortiesību starpniecības pakalpojumu sniegšanas attiecīgajā dalībvalstī pakļaušana īpašām reglamentējošām prasībām, kas būtu attaisnotas, ņemot vērā autortiesību aizsardzības mērķi.

98 Šādos apstākļos jākonstatē, ka pamatlietā aplūkotais valsts tiesiskais regulējums, ciktāl ar to jebkurai neatkarīgai pārvaldījuma vienībai, lai kādas arī būtu regulatīvās prasības, kurām tā ir pakļauta saskaņā ar tās reģistrācijas dalībvalsts tiesībām, pilnībā tiek liegts īstenot LESD garantēto pamatbrīvību, šķiet, pārsniedz to, kas nepieciešams, lai aizsargātu autortiesības.

99 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdoto jautājumu jāatbild, ka LESD 56. pants, lasot to kopsakarā ar Direktīvu 2014/26, jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj tādu dalībvalsts tiesisko regulējumu, ar kuru vispārēji un pilnībā tiek izslēgta iespēja neatkarīgām pārvaldījuma vienībām, kas reģistrētas citā dalībvalstī, sniegt savus autortiesību pārvaldības pakalpojumus šajā pirmajā dalībvalstī.

Par tiesāšanās izdevumiem

100 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

LESD 56. pants, lasot to kopsakarā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/26/ES (2014. gada 26. februāris) par autortiesību un blakustiesību kolektīvo pārvaldījumu un muzikālo darbu tiesību lietošanai tiešsaistē daudzteritoriālo licencēšanu iekšējā tirgū

ir jāinterpretē tādējādi, ka

tas nepieļauj tādu dalībvalsts tiesisko regulējumu, ar kuru vispārēji un pilnībā tiek izslēgta iespēja neatkarīgām pārvaldījuma vienībām, kas reģistrētas citā dalībvalstī, sniegt savus autortiesību pārvaldības pakalpojumus šajā pirmajā dalībvalstī.

[Paraksti]